



YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU
BURSA MİLLETVEKİLİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya** tarafından Anayasanın 98 ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını için gereğini saygılarımla arz ederim. 23/08/2023

Yüksel Selçuk TÜRKOĞLU
Bursa Milletvekili

İçinde bulunduğumuz dönem itibarıyla baktığımızda ülkemizin en önemli iki problemi vardır ve bu problemler de birbirleriyle ilintilidir. Bunlardan birisi ekonomiyken, ikinci sorun ise sığınmacılardır. Ekonomik sorunlar, doğru bir iktisadi politikayla süreç içinde giderilebilecek veya bir şekilde telafi edilebilecekken; aynı şekilde de toplumsal hayata verilen hasarlar da zaman içerisinde onarılabilmektedir. Sığınmacı sorunu ise ekonomide olduğu gibi 'gelip geçici' değil, tam tersine 'kalıcı' sonuçlar doğurmakta ve ülkeler için tam da 'beka' diyebileceğimiz bir 'tehdit unsuru' yaratan 'devasa problemler' yumağı olarak karşımıza çıkmaktadır. O nedenle önümüzde 'dağ gibi' duran sığınmacılarla ilgili sorunumuzu mutlaka daha fazla 'önceleyen' bir tutum takınmalıyız. Dahası; bir an önce çözülmesi gereken 'milli bir mesele' olarak önemseyip, ulusal problemlerimizin ilk sırasında kabul etmek zorundayız. İşte böyle bir tabloda bir Milletvekili olarak durumdan vazife çıkartıp, yerinde gözlem ve inceleme yapmak üzere, özellikle Afganlıların kaçak giriş yaptıkları Türkiye-İran sınırının sıfır noktasında bizzat araştırma yaptım. Van ilimizin sınır ilçelerinde 4 gece 5 günlük bir çalışma yaparak somut bilgiler edindim. Sınır köylerimizde yerel halkla konuştum, kaçak girişlere aracılık edenleri dinledim, devlet adına zor koşullarda canla başla çalışan kamu görevlilerinin yorumlarını not ettim, özetle bu büyük sorunu pratikte deneyimleyerek önemli tespitlerde bulundum. Van'ın Başkale, Özalp, Saray, Çaldıran gibi İran sınırındaki ilçelerine giderek, kaçak geçişlerin yaşandığı hudut köylerinde incelemeler yaptım. Çin Seddi gibi örülen duvarların öncesindeki durum ile bugünü kıyasladım. Duvarların üzerine ayrıca çekilen dikenli tellerin yanı sıra, duvardan atlamaların olma ihtimaline karşı, sınır boyunca insan boyunu aşan derinlikte üç ayrı hendeklerin kazılmış olduğunu gördüm.

Tel: 4206582-4206583

e-posta: yukselselcuk.turkoglu@tbmm.gov.tr

Adres: Halkla İlişkiler Binası 6-kat No: E-611

Bütün bu önlemlere rağmen, Yukarı Tugalı köyünde sınırın sıfır noktasından İran topraklarına güpegündüz girdim, 1,5 km ilerideki komşu İran köyüne giden yola çıktım ve geri dönerek yeniden duvarın bittiği noktadan ölkeme geri döndüm. Bu deneyimi yaşarken, hiç kimse bana, 'Siz kimsiniz? Burada ne işiniz var?' demedi. Şaşırtıcı ve üzücü olan da buydu.

Bu deneyimim bağlamında;

Soru 1- Bugün itibarı ile resmî kayıtlara göre ölkemizde bulunan sığınmacı sayısı kaçtır, bunların kaç geçici koruma kimlik belgesine sahiptir ve bulundukları illerimize göre sayısal dağılımları nedir?

Soru 2- Kayıt altında bulunan sığınmacıların ne kadarı ölkemize yasal yollardan giriş yapmıştır? Buna karşılık ölkemize kaçak yollardan girdikten sonra geçici koruma kimlik belgesine sahip olanların sayısı kaçtır?

Soru 3- Devletimizin kayıtlarına göre sığınmacıların vatandaş oldukları ölkeler, rakamsal veriler baz alındığında sırasıyla hangileridir?

Soru 4- Bugünkü tarih itibarı ile sığınmacılar arasında, vatandaş olmayı bekleyenlerin sayısı kaçtır? Bunlar hangi illerimizde, ne tür koşullarda barındırılmaktadır?

Soru 5- Avrupa Birliği ölkelerinden, geri kabul anlaşması gereğince ölkemize geri gönderilen sığınmacı sayısı kaçtır? Bunların yüzde kaç ölkemizde kalmış, yüzde kaç geldikleri ölkelerine geri gönderilebilmiştir?

Soru 6- Aynı şekilde İngiltere ile yapılan geri kabul anlaşması gereğince ölkemize kaç sığınmacı geri gönderilmiştir? Bunların kaç geldikleri ölkelerine gönderilebilmiş, kaç tanesi ise ölkemizde kalmıştır?

Soru 7- Resmî olarak kayıt altına alınanların dışında, ölkemiz sınırları içinde bulunan 'kaçak' yabancıların sayısı nedir? Oranlama yapıldığında en fazla kaçak göçmen sırasıyla hangi ölkelerden gelmiştir?

Soru 8- Ölkemizin doğu ve güneydoğusunda sınır güvenliği için bugüne kadar kaç kilometre duvar örülmüştür ve yapım işlemi tamamlandığında sınır duvarı uzunluğu toplamda kaç kilometre olacaktır?

Tel: 4206582-4206583

e-posta: yukselselcuk.turkoglu@tbmm.gov.tr

Adres: Halkla İlişkiler Binası 6-kat No: E-611

Soru 9- Sınır duvarlarının boyutları güvenlik için yeterli midir, Trakya hududunda Yunanistan tarafından örülen duvarlarla kıyaslandığında boyut farkı var mıdır?

Soru 10- Duvar yapımı öncesinde kaç kilometrelik mayınlı alan temizlenmiş ve duvar yapımı ile birlikte bütün bu yapılanların ülkemiz bütçesine, parasal maliyeti ne kadar olmuştur?

Soru 11- Başkale hududu başta olmak üzere İran sınırının birçok yerinde kışın yağın yoğun kar duvar seviyesine ulaştığında ve kaçak geçişlere müsait hale geldiğinde ilave ne gibi tedbirler alınmaktadır?

Soru 12- Sınırlarımızda mayınlı alanların temizlenmiş olmasının, bölge halkının deyimiyle ‘sürü halinde’ geçişlere neden olduğu biliniyor. Sonrasında yapılan duvarın da geçişleri tam olarak engellememesi nedeniyle, yeniden ‘mayınlı tedbirlerin’ alınması öngörülüyor mu?

Soru 13- “Asker isterse sınırdaki kuş uçmaz!” yorumunu sıkça yapan yöre insanında, sınır güvenliği ile ilgili ‘siyasi zaaf’ kanısı hâkim. Böyle bir algıya neden olabilecek bir gözleminiz veya tespitiniz var mı?

Soru 14- Kaçak geçişlere, İran tarafının izin verip çanak tuttuğuna ilişkin istihbarı bilgi söz konusu mu? Sınırdaki yoğun geçişlerin İran askerinin bilgisi dahilinde yapıldığını teyit eder nitelikte somut veriler mevcut mu?

Soru 15- İran ile geri kabul anlaşmasının yapılmasının önerilmesi ve ülkemize kaçak yollarla girenlerin geri gönderilmesi için sınır güvenliğinin yeniden tesisine yönelik, herhangi bir raporlama çalışması söz konusu mu?

Soru 16- Avrupa Birliği ülkeleri ve İngiltere ile geri kabul anlaşması yapılmışken; doğu ve güneydoğu sınırimıza komşu ülkelerle geri kabul anlaşmalarının yapılmaması, sınırlarımızdaki güvenlik tedbirlerini ve askerimizin özverili çabalarını boşa çıkaran bir zaafı ortaya koymuyor mu?

Soru 17- Van ilimizin sınırları içinde bir ayağı Türkiye’de, bir ayağı İran’da olan insan tacirleriyle mücadelede hangi noktadayız? Adeta bir sektör haline gelen insan kaçakçılığını gerçekleştiren şebekelerle ilgili operasyonların rakamsal verileri nelerdir?

Soru 18- Bölgede meslek haline gelen kaçakçılıkla mücadele edilirken, yöre halkının gelir sağlayacağı istihdam olanakları yaratacak tedbirler alındığına ilişkin tespitleriniz var mı? İlgili bakanlıklarla istişare ederek, örneğin sınır bölgelerinde tarım ve hayvancılığın geliştirilmesi gibi farklı önermeleriniz oldu mu?

Soru 19- Hudutlarda görev yapan güvenlik birimlerimiz yeterli düzeyde özel yetki, beceri ve donanıma sahip midir? Son yıllarda sıkça önerildiği bilinen, bölgeye özgü bir ‘sınır komutanlığı’ oluşumunun, sorunun çözümünde köklü bir etki yaratacağı düşüncesini destekliyor musunuz?

Tel: 4206582-4206583

e-posta: yukselselcuk.turkoglu@tbmm.gov.tr

Adres: Halkla İlişkiler Binası 6-kat No: E-611

Soru 20- İran'da mazotun 1 liranın altında olmasının ve pek çok ürünün Türkiye'ye oranla çok ucuz satılmasının, bölgedeki vatandaşlarımızın bu durumu sorgulamaya zorladığına şahitlik ediyor musunuz? Sınırın diğer tarafında elektrik, su, doğalgaz ve akaryakıtın neredeyse bedava kullanılmasının, kaçakçılığı teşvik eden durum yarattığına ilişkin tespitleriniz söz konusu mu?

Soru 21- Gümrük kapılarından vizesiz geçme muafiyeti verilen ülkelerin çokluğu ve girişlerde herhangi bir kriter aranmaması, yasal geçişlerin de mülteci başvurularına dönüşmesine yol açtığına dair verileriniz var mı?

Soru 22- Düzensiz göçmenler kadar, düzenli göçmenler de iddia edildiği gibi ciddi bir problem oluşturuyor mu? Elinizde turist vizesi ve kısa dönem ikamet vizesinin suistimal edildiğine, süresi dolanların geri gitmediklerine ilişkin raporlarınız mevcut mu?

Soru 23- Göç İdaresi başkanlığı yönetmeliğinin, istismara açık olan 31 E maddesi nedeniyle, Türkiye'de kalan yabancı sayısının 800 bine çıktığı resmî olarak açıklandı. Sınır güvenliğinin istenilen düzeyde sağlanması için bu maddenin tekrar düzenlenmesini talep ediyor musunuz?

Soru 24- Ayrıca aynı yönetmeliğin 31 C maddesi, ikamet izni olmadan çalışma izni alınmasını engellemiyor. Bu durum da yabancıların, vergi mükellefi olmadan merdiven altı işletmeleri açmalarına yol açıyor. Bu maddenin de mutlaka yeniden güncellenmesini istediniz mi?

Soru 25- Ülkemizde, yabancı öğrenci kabulünde kota sınırına uygun davranmayan ve oransal olarak çok fazla sayıda yabancı öğrenci kaydı yaparak, göçe davetiye çıkaran üniversiteler hangileridir? Bu kurumlara cezai işlem yönünden herhangi bir yaptırım uygulanıyor mu?

Tel: 4206582-4206583

e-posta: yukselselcuk.turkoglu@tbmm.gov.tr

Adres: Halkla İlişkiler Binası 6-kat No: E-611